

ФРАНКІВЕЦЬ

ЧАСОПИС ДРОБОВИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені ІВАНА ФРАНКА 26 грудня 2014 р. № 55 (221)

ШАНОВНА АКАДЕМІЧНА СПІЛЬНОТО!

Різдво Христове посідає особливе місце в житті кожної людини, зігриває теплом родинного вогнища та дарує радість душевного спілкування з близькими людьми. А Новий рік завжди пов'язаний із новими сподіваннями: ми будемо плани, визначасмо нові рубежі, яких прагнемо досягти. Тож щиро бажаю, щоб здійснилися Ваші найпотаємніші мрії, щоб були здоровими і щасливими Ваші рідні та щоб мир, спокій і благополуччя запанували у Вашому домі та нашій країні.

Здоров'я Вам, бадьорості духу, теплоти стосунків, любові, щастя та успіхів, відчуття впевненості й гордості, багато приємної роботи, результатами якої втішатимуться люди.

Нехай прийдешній рік буде щедрим для Вас на цікаві плани та творчі успіхи, принесе із собою смак нових перемог, впевненість у правильності обраної професії – навчання і виховання майбутніх учителів. Нехай Ваша душа завжди буде відкритою для добра й любові!

Веселої Вам коляди, смачної куті та щасливого Нового року!

*Надія Володимирівна СКОТНА,
ректор, професор*

Шановні викладачі та працівники університету! Дорогі студенти!

Веселою колядою, щирою молитвою нехай відгукнеться у Вашому серці світло зорі, що засіяла над Вифлеємським вертепом. А радісна звістка про народження Ісуса наповнить Вас вірою, любов'ю і надією на довге і щасливе життя у Божій ласці, в мирі, злагоді та в достатку.

Хай оповиває Ваші оселі у ці святкові дні лише тепла і добра аура неповторної Божої благодаті, а наступний рік неодмінно виявиться щасливішим та радіснішим за минулий. Миру, злагоди, добробуту, міцного здоров'я під безхмарним, блакитним небом нашої України!

*о. Олег КЕКОШ,
капелан університету*

Шановна університетська громадо!

Вітаю Вас із Новим 2015 роком та Різдвом Христовим! Від усієї душі бажаю Вам міцного здоров'я, щастя, достатку, здійснення всіх планів і сподівань. Нехай Новий рік буде радісним, мирним, благодатним, принесе злагоду та достаток у Вашу родину, а святковий Різдвяний передзвін утвердить незгасну віру у здійснення найзаповітніших мрій і задумів.

Бажаю, щоб у Ваших колективах панувала злагода, впевненість у своїй силі, а творча праця приносила вагомий здобутки. Доброї долі, достатку доволі, смачної куті та добра у житті!

*Різдвяної ночі хай Ангел Господній
Засіє щастям у Вашій господі
Вашу світлицю сльвом осяє,
З неба дарунки щиро складає:
Віру у серця, вічність у душу,
Мудрість у скроні, статку в долоні!
Смачної куті, щастя в житті!
Дзвінкої коляди і ніякої біди!*

*Олена Анатоліївна КУЦИК,
голова профкому працівників*

Дорогі друзі!

Сердечно вітаю Вас зі світлими і радісними святами, які об'єднують у собі дитинство, наше сьогодні, мрії про майбутнє, – Новим роком та Різдвом Христовим!

У 2015 році бажаю Надії, Любові та Віри. Віри в себе і в процвітання нашої держави. Подаруймо любов та тепло наших сердець, увагу і турботу нашим близьким, щоб щасливих людей стало більше.

Нехай Новий рік та світла Різдвяна зоря принесуть у Вашу домівку веселий настрій, здоров'я, щастя, гучну радісну щедрівку та колядку. Нехай збудуться Ваші сподівання, минуть труднощі і примножаться успіхи та здобутки! Мирного Вам неба! Гарного настрою та успішної долі на довгі роки!

З Новим роком! З Різдвом Христовим!

*Ігор Олексійович ГІВЧАК,
голова студентського профкому*

ВИТАЄМО ІЗ ЗАХИСТОМ!

Викладача кафедри практики англійської мови **Уляну Василівну Науменко** з успішним захистом дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (науковий керівник – проф. **В.Ю. Ковальчук**).

Викладача кафедри спортивних дисциплін та методику їх викладання **Анну Вікторівну Чепелюк** із успішним захистом дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (науковий керівник – канд. пед. наук, доцент **Г.Д. Кондрацька**).

Бажаємо подальших наукових звершень та творчих здобутків!

РЕКТОРАТ

МАРІЯ СЕНЕТА – ПЕРЕМОЖЕЦЬ МІЖНАРОДНОГО КОНКУРСУ

Студентка філологічного факультету **Марія Сенета** (гр. УА-53) нагороджена дипломом I ступеня за зайняте I місце у фінальному етапі IV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді ім. Т. Шевченка за найвищим V рівнем складності. 18 грудня ректор університету проф. Н. Скотна вручила цей диплом студентці **М. Сенеті** на засіданні вченої ради нашого університету.

УНІВЕРСИТЕТ і АТО

За тиждень після звернення одного з викладачів університету про потребу 37 батальйону тероборони в тепловізорі студенти і викладачі університету зібрали 26 025 гривень, частину з яких було передано нотаріусу **Олені Куртяк**, решту – викладачеві, який ініціював збір коштів.

Всього студенти і викладачі університету у 2014 р. передали захисникам України

51,7 тис. гривень благодійних внесків без врахування коштів переданих бійцям АТО індивідуально. Зараз в університеті навчається 16 студентів денної форми навчання і 5 студентів заочної форми навчання, батьки яких беруть участь у бойових діях у зоні АТО, 16 студентів денної та заочної форм навчання самі є учасниками АТО.

Юрій Кишакевич,
проректор, професор

РЕКТОР – ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ КУЛЬТУРИ В ПОЛЬЩІ

18 грудня на засіданні вченої ради Генеральний консул Республіки Польща у Львові **Ярослав Дрозд** вручив ректорові університету посвідчення Заслужаного діяча культури Польщі. Посвідчення дає право відвідувати безкоштовно всі музеї Республіки Польща. На врученні був присутній почесний доктор нашого універ-

ситету **Ґжегош Юзефчук**. Ректор вручила **Ярославу Дрозду** подяку за сприяння співпраці між нашими двома країнами та академічними спільнотами нашого університету і вищих шкіл Республіки Польща, а також пам'ятну медаль, виготовлену до 70-річчя нашого університету.

РЕДАКЦІЯ

ОСІННІЙ БАЛ ПЕРШОКУРСНИКІВ

25 листопада у Центрі душпастирства молоді відбувся „Осінній бал першокурсників”. Протягом двох місяців студенти V курсів відділення хореографії факультету початкової освіти проводили репетиції з вибраними групами студентів усіх факультетів та інститутів, щодо підготовки до осіннього балу. На балу виступили 7 груп студентів, які демонстрували свою хореографічну майстерність. Між виступами танцювальних пар студенти спеціальної „Професійна освіта” та „Технологічна освіта” показали моделі одягу, ними сконструйовані. Присутні слухали виступи солістів, які перемогли у університетському конкурсі „Дебют”. Осінній бал закінчився врученням нагород переможцям „Дебюту” та учасникам танцювального вечора.

ДО 75-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ**ПРО ДИНАМІКУ РОЗВИТКУ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка і автор цих рядків – “ровесники”: наш навчальний заклад був заснований у квітні 1940 року, я народився на кілька місяців пізніше. Наше перше “побачення” відбулося через 17 років, коли 1 вересня 1957 року став студентом I курсу фізико-математичного факультету Дрогобицького державного педагогічного інституту ім. І. Франка.

Франків пединститут у Дрогобичі зростає з 1957 року – це два факультети: філологічний та фізико-математичний, два навчальних корпуси (сьогодні філологічний факультет і головний). Бібліотека розміщувалась у теперішньому корпусі музично-педагогічного факультету, деканат фізмату і лабораторії кафедри фізики – на третьому поверсі головного корпусу, навчальні майстерні – у приміщеннях теперішнього складу. Студенти мешкали у двох гуртожитках: на вул. Лесі Українки, 29 та Фабричний, 5. Заняття з фізичного виховання проходили у теперішньому приміщенні спортивного залу. За 75 років не змінила свого розміщення лише каца.

Кілька слів про студентів та викладачів. Усього в інституті навчалось 826 студентів: з них – на фізматі – 266. На 10 кафедрах працювали 83 викладачі: з них – на фізматі – 30. На кафедрах фізики та математики не було жодного кандидата наук. Доцентів в інституті налічувалось всього 5.

1960 року до нашого пединституту приєднують Львівський педагогічний інститут. Дрогобицькому пединституту переда-

ють низку будівель, які звільнились після приєднання Дрогобицької області до Львівської: вул. Стрийська, 3 (Дрогобицький обласний КГБ), вул. Нечуя-Левицького, 2, пл. Театральна. У переобладнанні приміщень обласного КГБ у навчальні кабінети та лабораторії брали участь студенти, у тому числі і я. Ми пережили справжній шок, коли доводилося знімати “в’язничне обладнання” з камери, в якій розстрілювали в’язнів.

Після приєднання Львівського пединституту у нашому закладі число кандидатів наук і доцентів зросло на 23 особи. На фізико-математичному факультеті став працювати доцент, кандидат фізико-математичних наук **Артур Борисович Шнейдер**, який створив школу з фізики напівпровідників. Два поверхи колишньої в’язниці КГБ перетворилися у науково-дослідні лабораторії. До наукових досліджень широко залучались студенти. Під керівництвом доц. А. Шнейдера десять викладачів факультету захистили кандидатські і докторські дисертації. Фізико-математичний факультет став базовим для періодичного проведення міжнародних шкіл-конференцій із фізики напівпровідників. З 1980 року на фізматі почав працювати **Василь Бойчук**, тепер доктор фізико-математичних наук, професор, який із часом створив наукову школу з теоретичної фізики.

Важливим чинником розвитку математичної освіти в пединституті стало проведення, починаючи з 1967 року, щоріч-

них всесоюзних шкіл-конференцій з математичного програмування, керівником яких був професор Московського інженерно-будівельного інституту доктор фізико-математичних наук **Симон Зуховицький**. Студенти та викладачі фізмату могли послухати лекції та наукові повідомлення провідних математиків колишнього Радянського Союзу. Згодом естафету проведення таких шкіл-конференцій підхопили львівські професори, доктори фізико-математичних наук **В’ячеслав Скоробагачко** та **Богдан Пташник**. Молоді математики черпали на таких зібраннях ідеї для власних досліджень, знаходили майбутніх наукових керівників. Велику організаційну роботу на місці виконували доценти **В. Павлов** та **М. Галь**.

Перша докторська дисертація з математики на факультеті була захищена **Богданом Винницьким** 1996 року. Більша частина теперішнього складу кафедри математики – це учні проф. Б. Винницького, серед яких один, **В. Дільний**, уже підготував до захисту докторську дисертацію. Науковим керівником, а потім консультантом, **Б. Винницького** був доктор фізико-математичних наук, професор **Мирослав Шеремета**, який певний час працював у пединституті і помітив здібного студента.

Читач, який знає сучасний стан нашого закладу, може зрозуміти динаміку зростання Дрогобицького державного педагогічного університету за останніх 75 років.

Юрій КИШАКЕВИЧ,
професор, проректор з науково-педагогічної роботи

“ВІЗЕРУНКИ ПРИКАРПАТТЯ – 2014”

5 – 7 грудня у Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. І. Франка відбувся VII Всеукраїнський відкритий конкурс баяністів-акордеоністів “Візерунки Прикарпаття”.

Конкурс проводиться на базі кафедри народних музичних інструментів та вокалу музично-педагогічного факультету Франкового університету за підтримки Національної Всеукраїнської музичної спілки й Асоціації баяністів та акордеоністів України та при сприянні Міністерства освіти і науки України в рамках науково-мистецького проекту “Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва”, який включений до плану наукових досліджень вищезазначеної кафедри. Ідейним натхненником та ініціатором конкурсу, його головною рушійною силою виступив кандидат педагогічних наук, доцент Андрій Душний. Партнер заходу – компанія “Баян, акордеон – центр” на чолі із засновником та директором Геннадієм Бардовським (м. Львів), який нагородив журі, членів оргкомітету та переможців конкурсу золотими та срібними іменними сертифікатами.

Вітальні адреси проголосили: голова оргкомітету – ректор університету, доктор філософських наук, професор Надія Скотна; завідувач кафедри народних музичних інструментів та вокалу, професор Корнелій Сятецький; заступник декана з

наукової роботи та міжнародної співпраці, кандидат педагогічних наук, доцент Іван Фрайт; голова журі – народний артист України, соліст Житомирської обласної філармонії, композитор Віктор Губанов; заслужений працівник культури України, директор Запорізького музичного училища ім. П. Майбороди Сергій Пелюк; заслужений працівник культури України, завідувач цикловою комісією відділу народних інструментів Дрогобицького музичного училища ім. В. Барвінського Віктор Чумак; арт-директор конкурсу – магістр Валерій Шафета.

У цьогорічному конкурсі взяли участь 36 солістів та 12 колективів з початкових і вищих навчальних закладів України та Польщі. Вже вдруге у “Візерунках Прикарпаття” беруть участь учасники із закордону, що свідчить про визнання цього мистецького явища і за межами нашої держави. Водночас, на базі конкурсу проводиться велика профорієнтаційна діяльність, яка улагоджена низкою абітурієнтів що вступають на музично-педагогічний факультет останніми роками.

До складу журі запрошені авторитетні особистості баянно-акордеонного мистецтва, виконавці, науковці, композитори та диригенти, організатори мистецького життя України, серед яких: Віктор Губанов (Житомирське музичне училище ім. В. Косенка); Ярослав Олексів (Львівсь-

ка національна музична академія ім. М. Лисенка); Віктор Чумак, Юрій Чумак, Сергій Максимов (Дрогобицьке державне музичне училище ім. В. Барвінського); Сергій Карась (Київська дитяча академія мистецтв); Анатолій Нікіфоров (Хмельницьке державне музичне училище ім. Вл. Заремби); Сергій Пелюк (Запорізьке музичне училище ім. П. Майбороди); Сергій Барвік-Карпатський (Мукачівський державний університет).

В рамках конкурсу відбулись: VIII Міжнародна науково-практична конференція “Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть”, на якій із повідомленнями виступили представники із різних навчальних закладів України, Росії, Китаю, а тези та матеріали конференції були надруковані на час її проведення; національний фестиваль баянно-акордеонного мистецтва, за участю солістів та колективів Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка (оркестру народних інструментів музично-педагогічного факультету під керівництвом Романа Стахніва), Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка (Владислава Левицького, Богдана Кожушка, Антона Стецюка – клас Ярослава Олексіва), Житомирського музичного училища ім. Віктора Косенка (Віктора Губанова, тріо народних інструментів “Болеро”: Віктор Губанов (баян), Валентина Нагірняк (домра), Леонід Виговський (балалайка)) та Дрогобицького музичного училища ім. Василя Барвінського (Віталія Салія – клас Віктора Чумака); лекція кандидата мистецтвознавства Юрія Чумака (Дрогобицьк) на тему “Постать Віктора Владислава в баянному світі сучасності”; майстер-клас кандидата мистецтвознавства Ярослава Олексіва (Львів); презентація навчальних посібників “Педагогічний репертуар для оркестру (ансамблю) народних інструментів. Випуск 2” та “Костянтин Соколов. Педагогічний репертуар музиканта-інструменталіста” під редакцією та упорядкуванням доцента Андрія Душного та старшого викладача Валерія Шафети).

Наші результати – диплом з відзнакою отримав Михайло Щерба (клас доцента Андрія Душного).

РЕДАКЦІЯ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ МОНОГРАФІЇ ПРОФЕСОРА МИРОСЛАВА САВЧИНА

11 грудня в актовій залі головного корпусу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка кафедра психології презентувала монографію „Особистісно-професійний розвиток майбутнього педагога”, яка є результатом п'ятирічних наукових досліджень проблем підготовки педагогічних кадрів. На презентації виступили: професор Мирослав Савчин, доцент Леся Василенко, доцент Світлана Машак, доцент Галина Лялюк, ст. викладач Андрій Зимянський, викладач Марія Заміщак, доцент, докторант інституту психології НАПН Ігор Галян, студентський капелан о. Олег Кекош, професор Микола Зимомря, професор Юрій Кишакевич. Присутні дали високу оцінку колективної монографії.

РЕДАКЦІЯ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ СЛОВНИКА „ЛЕКСИКОН АНТИЧНОЇ СЛОВЕСНОСТІ”

18 листопада в Дзеркальній залі Львівського національного університету ім. І. Франка відбулась презентація словника “Лексикон античної словесності” за ред. доцентів кафедри світової літератури ДДПУ ім. І. Франка Мирона Борецького і Василя Зварича. У презентації книги взяв участь доц. кафедри світової літератури та славистики нашого університету Василь Зварич, один із упорядників та

редакторів книги, а також доц. кафедри класичної філології ЛНУ ім. І. Франка Ліна Глущенко, проф. Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка, доктор філософських наук Марія Кашуба, проф. кафедри класичної філології ЛНУ ім. І. Франка Андрій Содомора, проф. кафедри історії філософії ЛНУ ім. І. Франка Ігор Захара, завідувач кафедри іноземних мов Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького Лариса Смольська та інші.

РЕДАКЦІЯ

АНДРІВСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ У БІОЛОГІВ

“Ой Андрію, Андрію, даруй нам надію!” – гучно лунало 15 грудня із вуст учасників Андріївських вечорниць на біологічному факультеті.

Організаторами та учасниками вечора були студенти I та II курсу напрямів підготовки “Екологія”, “Географія” та куратори цих груп.

Розпочали свято ведучі Аліна Романчик та Руслан Сендак, які звернулися до присутніх із вітальними словами, розповіли гостям про історію свята, необхідність збереження народних традицій, звичаїв та обрядів. Чудовим відкриттям було виконання пісні “Україна – це ми”. Щедро прийняла вечорницю добра та дбайлива господиня Аліна Федченко. Як і годиться, першими до оселі завітали дівчата із дзвінками піснями, колядами та жартами. Не забули вони й про ворожіння, які

перейняли від своїх бабусь та матерів: на вишневу гілку, люстерко, чоботи, підкову, дрова, приготували для хлопців калиту та багато іншого. Із гучними та веселими піснями на вечорниці завітали й парубки, які принесли неабияку радість дівчатам. Хвалилися перед ними хто краший наречений, намагалися знайти свою суджену. Жарти та сміх переповнювали зал.

Насамкінець учасники свята разом із глядачами урочисто виконали пісню “Україна колядує”. Господина запросила всіх до святкового столу скуштувати рум’яних пампушків, смачного узвару, апетитних вареників, солодощів та багато іншого. Під час частування лунало багато колядок та шедрівок.

Надія ФІЛЬ,
ст. лаборант комп’ютерного класу

ЗВИЧНА ЗУСТРІЧ В ДІАЛОЗІ ЛІТЕРАТУРИ

Загальновідомо, що наш університет – не тільки місце навчання, а й можливість всебічного розвитку особистості.

Доктор філософських наук, професор кафедри філософії ім. В.Г. Скотного Тетяна Біленко вже протягом тривалого часу організовує філософський дискусійний клуб. Участь у ньому сприяє моральному розвитку особистості, формуванню філософського світогляду в студентів, набуттю навиків самоаналізу, самовиховання, становленню цілісної особистості, допомагає знайти і усвідомити місце людини в світі. Усвідомлюючи значення творчої реалізації молоді, Тетяна Іванівна підтримала і посприяла ініціативі студентки Ольги Кісіль (УА-23) про літературний вечір. Тому в рамках філософського дискусійного клубу відбувся літературний дебют під назвою “Це всього лиш вірші – поклики душі”. Свої поезії декламували студенти II курсу філологічного факультету, а саме: Лідія Пашенко (У-21), Христина Токар (УП-25), Лілія Шевців (УА-24), Діана Партика (УА-24).

Лідія Пашенко, що була основною фігурою заходу, у своїх творах зачепила чотири основні тематичні блоки, на які і було поділене все дійство: 1. Любовна тематика; 2. Тематика душі і долі; 3. Національна тематика; 4. Християнська тематика. Це

був перший виступ молоді поетеси перед численною аудиторією. Її вірші про кохання, частіше нещасливе, розчулили не одного слухача. Схвальні відгуки про свою творчість Лідія отримала і від К. Іваночко, кандидата філологічних наук, доцента кафедри української мови.

Христина Токар зворушила присутніх ширістю та відвертістю декламації своїх віршів про Україну, долю та релігію.

Гості із захопленням слухали юну поетесу, адже це справді талановита і віддана своїй справі дівчина.

Лілія Шевців на цьому заході показала себе особливо багатогранно: вона грала на гітарі, співала пісні, декламувала поезію. Музика, поєднана з виконанням віршів, створювала особливу атмосферу і проникала в саме серце слухача. Глибокі і правдиві слова її пісні та вірша змусили кожного замислитись про справжні цінності у нашому житті, переосмислити наше ставлення до рідної матері.

Діана Партика порушила у своїх віршах такі важливі проблеми: молодість і старість, значення та актуальність Тараса Шевченка у наш час. Її поезія нагадала нам, що молодість швидко минає, тому потрібно прожити так, що без жалю згадувати про неї.

Кожен після літературного вечора вийшов духовно збагаченіший, замислений про вічні цінності та шляхи самовдосконалення. Дякуємо Тетяні Іванівні Біленко і викладачам, які відвідали захід, за підтримку студентських ідей. Сподіваємось, що це не остання подія, яку організовує філософський дискусійний клуб.

Володимир САВЧУК,
студ. гр. У-21 (філологічний ф-т)

МИ ПАМ’ЯТАЄМО

27 листопада у Центрі душпастирства молоді відбувся вечір, присвячений 81-ій річниці Голодомору в Україні. Студенти і викладачі університету вшанували пам’ять безневинноубитих, прослухали літературно-мистецьку композицію про страшне лихоліття – геноцид українського народу, переглянули фільм „Великий злам” та взяли участь у пішій ході з лампадками від Центру душпастирства молоді до пам’ятника Двохтисячоліття християнства, де виклали з лампадок поминальний хрест.

ВШАНУВАННЯ РІЧНИЦІ ГІДНОСТІ І СВОБОДИ НА БІОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

*Не сьогодні це сказано:
Час народжувати і час помирати,
Час руйнувати і час будувати,
Час розкидати каміння і час
збирати,
Час мовчати і час говорити!...*

Такими словами розпочали свій виступ першокурсники біологічного факультету.

На святі були викладачі і студенти всіх курсів та спеціальностей. Перед гостями виступили: С.Я. Волошанська, декан біологічного факультету; В.І. Стахів, доцент заступник декана з наукової роботи і міжнародної співпраці; М.Й. Цайтлер, доцент кафедри екології та географії. Організатор заходу – куратор групи БХ-11, доцент Г.В. Кречківська.

Усі студенти, принесли у серця людей крапельку жалю, скорботи за тими, хто героїчно йшов за ідею, за те, що УКРАЇНА ВІЛЬНА І ЄДИНА, має право на розвиток і процвітання. За столами, у рідній аудиторії, сиділи небаїдухи викладачі і студенти, значна більшість котрих знала ціну незалежності нашої України, і з болем у серці вслухалися в скорботні слова подяки і відчаю. Вони були звичайними людьми, віддали за наш спокій найдорожче, СВОЄ ЖИТТЯ.

Лунали слова, що голосили про горе матері, жаль дружини, дівчини, зламаної долі дочки чи сина. І заклик до матерів, щоб не плакали, а дали поплакати Україні. Вже не тече кров із ран їхніх синів, не болить душа за Україну, бо пішла у світ краший, у світ до Бога, щоб молитися за нас із Вами.

Ми єдині і маємо обороняти нашу Батьківщину. Можливо не для себе, а для майбутнього своїх дітей. Вони зможуть пишатися батьками, котрі, не побоявшись ворога, пішли під кулі, бо палав вогонь у серці їхньому.

Пролунала українська пісня “Молитва за Україну”, яка була молитвою за весь стражденний край. На обличчя присутніх наверталися сльози, люди небаїдухи до горя інших, а вдячність їхня безмежна.

Ушанувавши пам’ять загиблих героїв, студенти довели свою небаїдужість до нинішньої ситуації.

*Хоч і болить душа за рідним краєм.
Стоятимемо, не впадемо на коліна.
“Жива.. Не вмере...” – обнявшись
заспіваємо.*

Ми всі твої Вкраїно. Ми – Родина.

Такими словами можна передати переконання людей, що долучилися до цього заходу. Їм неоднаково, що ганьбиться наша героїчна, ясно скроплена кров’ю пращів, історія, що помирають невинні люди, руйнуються долі, течуть ріками сльози. Ми закликаємо всіх до вшанування пам’яті загиблих. Адже це люди, що боролися за краще життя для всіх українців, на жаль, залишившись без власного.

Наталія ЛУЧКІВ,
студ. гр. БХ-11 (біологічний ф-т)

СПІВПРАЦЯ НАУКОВЦІВ ТА ПРАКТИКІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

18 листопада 2014 року на базі методичного кабінету відділу освіти Дрогобицької райдержадміністрації відбулося засідання „круглий стіл” голів шкільних методоб’єднань вчителів початкових класів Дрогобицького району за участю викладачів кафедри педагогіки та методики початкової освіти та кафедри математики і методики викладання математики початкового навчання Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка на тему „Шляхи впровадження інтерактивного навчання молодших школярів”.

Учасниками цього заходу були: І.Т. Стецко, начальник відділу освіти Дрогобицької райдержадміністрації; В.Я. Штокайло, завідувач методкабінетом; М.П. Пантюк, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти. Окреслила проблему сьогодення з питань початкової освіти й методист відділу освіти О.Р. Лужецька, звернувши увагу на сьогодишню потребу школи в учителях творчих, ініціативних, учителів нової генерації XXI століття, оскільки сьогодні має здійснюватися особистісно-орієнтована модель навчання.

У ході проведення “круглого столу” свою майстерність демонстрували викладачі факультету та учителі початкових класів, акцентуючи увагу на ідеях У. Уорда: „Посередній учитель викладає, хороший – пояснює, видатний – показує, а великий учитель надихає”. На це націлюють й державні освітні документи, зокрема Державна національна програма „Освіта” (Україна XXI століття), Державний стандарт загальної початкової освіти та ін.

Цікаву доповідь на тему „Підготовка вчителів початкових класів до використання інтерактивних методів навчання на уроках гуманітарного циклу” у вмілому поєднанні з образотворчою наочністю продемонструвала кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти А.С. Зимильдінова, глибоко розкривши зміст поняття „інтерактивне навчання” як діалогове навчання, що передбачає вироблення життєвих цінностей, створення атмосфери співробітництва, взаємодії, комунікативних якостей, яке прогнозує моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв’язання педагогічних проблем.

На прагненні постійно оптимізувати навчально-виховний процес у початковій школі, зокрема процес навчання природознавства, зосередила увагу кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Л.Г. Стахів

під час висвітлення теми доповіді „Інтерактивне навчання – один із шляхів здійснення ефективності навчання природознавства у початковій школі”. Було акцентовано увагу на інтерактивних технологіях у поєднанні з іншими (технології розвивального навчання, формуванні творчої особистості, створення „Ситуації успіху”, „Веселкової технології”), елементи яких були практично застосовані на уроці з учнями Медвежанської СЗШ І-ІІ ступенів на тему „Релігійні та народні свята в Україні навесні”, проведеному разом із доцентом кафедри Л.Б. Колток, на якому вона виконувала роль Весни.

Кандидатом психологічних наук, доцентом кафедри математики та методики викладання математики початкового навчання О.О. Жигайло було розкрито проблему самопідготовки (самоосвіти) учителя початкових класів як одного із важливих шляхів удосконалення методичної компетентності. Головною думкою виступу були загальновідомі слова: „Учитель як фахівець живе доти, поки вчить”. Адаже бо професіоналізм учителя – це не підкорена вершина, а процес набуття професійних компетенцій. З цією метою науковцем була окреслена нова освітня формула учителя початкових класів за новим Державним стандартом загальної початкової освіти: „Компетенція + діяльність + компетентність”.

У контексті інтерактивного навчання молодших школярів цікаво було подано й різновиди математичних завдань підвищеної складності кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри математики та методики викладання математики початкового навчання О.В. Шаран. Було запропоновано учителям початкових класів розроблену цікаву систему завдань підвищеної складності та подано методичні рекомендації щодо їх використання. Зокрема, це цікаві форми інтерактивного навчання у контексті розв’язання задач, пов’язаних із записом числа у десятковій системі числення, ускладнених типових арифметичних задачах алгебраїчного та геометричного змісту, ігрових задачах логічного характеру та задачах з інформаційними сюжетами шляхом проведення таких інтерактивних вправ, як „Навчаючи-

вчуся”, „Дерево рішень”, „Ажурна пилка” та ін.

Цікаву доповідь на тему „Використання елементів інтерактивних технологій на уроках трудового навчання у початкових класах” представила доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Я.А. Дробчак. Детально зупинившись на аналізі чинних програм із трудового навчання початкової школи, доповідач акцентувала увагу на завданнях тренувального та репродуктивного характеру, що є прерогативою цих програм, а це, на думку викладача, знижує інтерес у учнів до виконання цих завдань.

Своїми напрацюваннями на педагогічній ниві поділилася й учитель початкових класів Доброгостівської СЗШ І-ІІІ ст. Г.Г. Лунишин, розкривши проблему використання інтерактивних методів навчання на уроках у початкових класах зі своїми вихованцями.

Під час обговорення доповідей головами шкільних методоб’єднань було запропоновано надалі тримати тісні зв’язки з професорсько-викладацьким складом факультету початкової освіти, зокрема, акцентовано увагу на створенні своєрідних лабораторій на базі окремих

шкіл Дрогобицького району для здійснення пошукової діяльності студентів, які здобувають початкову освіту.

Засідання відбувалося у дружній доброзичливій атмосфері. Всі учасники були активними у вирішенні проблем школи нового типу, де учителі новатори, учитель-майстри своєї справи вміло втілюють в життя важливе кредо інтерактивного навчання, розкрите у свій час філософом Конфуцієм: „Те, що я чую, я забуваю. Те, що я бачу й чую, я трохи пам’ятаю. Те, що я чую, бачу, обговорюю – я починаю розуміти. Коли я чую, бачу, обговорюю й роблю – я набуваю знань і навичок. Коли я передаю знання іншим, я стаю майстром”. Ці слова є актуальними й сьогодні, оскільки вони складають основу особистісно-орієнтованої моделі навчально-виховного процесу початкової школи і є важливим стрижнем модернізації початкової освіти.

Микола ПАНТЮК,
професор, завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти;
Лілія СТАХІВ,
доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти

Навчання наших студентів у Польщі

ВЧИМОСЯ ТВОРЧОСТІ, КРЕАТИВНОСТІ

21 листопада 2014 р. в Інституті педагогіки Люблінського Католицького Університету імені Яна Павла II відбувся семінар обміну досвідом на тему "Розвиток мовленнєвої і театральної активності у дітей в ДНЗ і початковій школі". Це перший захід із шостої едіції циклу семінарів, організатором яких є професор Христина Халас. Саме вона започаткувала цей вид наукової і практичної діяльності, який набув поширення та популярності серед польських колеґ, і не тільки. Окресливши тематику чотирьох семінарів, охарактеризувавши їх специфіку, організаторів і програму, вона представила учасників (вихователі, вчителі, психологи, директори освітніх установ, науковці, аспіранти і студенти польських вишів). Семінар набув міжнародного характеру. Окрім нас, української групи, у ньому взяли участь Генеральний консул України у Словаччині Ольга Бенч, доцент кафедри педагогіки Ева Долинська та 10 студентів спеціальності "Дошкільне виховання" Католицького університету в Ружомберку (Словаччина). Я, разом з групою студентів нашого університету і доцентом Юрієм Калічаком, також взяли участь у роботі семінару. Для мене – це друга зустріч на такому форумі з теоретиками і практикаками. Загалом, взяло участь близько 300 осіб.

Учасників семінару привітала проректор з міжнародної співпраці Люблінського Католицького Університету імені Яна Павла II професор Уршуля Папроцка-Піотровська. У своєму виступі сконцентрувала увагу на нових вимогах у підготовці майбутніх педа-

гогів для роботи з дітьми, на проблемах реорганізації дошкільної і початкової освіти, організації навчального процесу в університеті, на навчанні закордонних студентів та ін. В учасників семінару виникло багато запитань до доповідача.

У виступі директора Інституту педагогіки професора Мар'яни Новак звернуто увагу на загальнолюдські цінності виховання, на стан теорії і практики виховання, а наскрізною була ідея формування особистості, розвиток активності і підготовка до життя у суспільстві, поєднання практики і теорії на цій складній ділянці суспільного життя.

Досить цікавими були виступи, тренінги, практичні заняття, які презентувалися на семінарі. Психолог, аспірантка цього ж університету, Сильвія Гвядзовска-Станьчак висвітлювала проблему "Креативність – наукове і практичне трактування". Доповідач з допомогою мультимедійних засобів розкрила сутність поняття "креативність", "творчість", їх спільне і відмінне, навела цікаві приклади з власної діяльності та своїх колеґ.

Захоплюючою була презентація власного досвіду роботи доктора Марти Бук-Цегелк, вчителя-практика, ад'юнкта кафедри дидактики і шкільної освіти на тему "Розвиток мовленнєвої творчості у дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку". Педагог використовувала активні форми, залучала учасників семінару до виконання мовленнєво-творчих завдань, прагнула розкрити різні варіанти розв'язання ситуацій. Цікавинкою була презентація "Книги пригод", підготовлена батьками для дітей друго-

го класу. Учасники семінару мали можливість побачити і почути її окремі фрагменти, погоргати сторінки. Доповідач із великою любов'ю і приємністю поділилася своїм досвідом роботи, ілюструючи його фактами і фрагментами.

Вихователь Анна Бадора, аспірантка цієї ж кафедри, представила учасникам практичні заняття на тему "Театр як середовище розвитку уваги і креативності дітей", в якому брали участь польські, українські і словацькі студенти. Мені імпонувала організація і черговість їх проведення, оригінальність завдань, їхня послідовність, а також залучення значної групи студентів. Дуже добре, що студенти нашого університету змогли взяти участь у їх проведенні.

Згодом відбулася дискусія з різних проблем. Приємна, доброзичлива атмосфера, яку забезпечили організатори семінару, спонукала усіх, не дивлячись на вік, національну приналежність, віросповідання, до роздумів і розмови. Ніхто не поспішав, ще довгий час дискусія тривала у коридорах, на кафедрі. Учасники семінару мали можливість обмінятися адресами, познайомитися ближче, налагодити контакти та ін.

Для мене, сподіваюся, що і для наших студентів, це незабутні миті, цікаві зустрічі і розмови, ознайомлення з досвідом виховання дітей, який ніколи їм не завадить.

Ми щиро вдячні нашим партнерам із Польщі – проф. Христині Халас за запрошення, організацію цікавої, насиченої програми семінару та багаторічну підтримку польсько-українських університетських відносин.

Марія ЧЕПІЛЬ,
доктор педагогічних наук, професор,
зав. кафедри загальної педагогіки та
дошкільної освіти

ЛЮБЛІНСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ

Люблін заворожує та приваблює одночасно. Містом інспірації називають його самі поляки. Справді, у ньому хочеться жити, творити, діяти. Воно захоплює, приваблює, спонукає до діяльності, змушує мислити. Місто притягує, захоує в себе, кличе на здибанку, залишає приємні враження, які мають запах ванілінної кави.

Цікавим є Католицький університет міста Люблін – навчальний заклад із майже сторічною історією та відомий на весь світ своїм патроном – папою Іваном Павлом II, чие ім'я почав носити після смерті понтифіка.

Кілька важливих та потрібних моментів. Розмір стипендії, зі слів студентів, залежить від фінансової спроможності батьків, відстані до місця проживання, успішності студента і може становити від 400 до 4000 польських злотих. Студенти-поляки, як правило, намагаються виїхати за кордон навчатися, бо для цього мають більш, ніж достатню кількість можливостей. Студентські гуртожитки теж є різними: проживання у них є диференційованим, відповідно до розміру заробітної плати батьків, відстані до місця проживання і багатьох інших чинників, основний з яких – відкритість і прозорість, відсутність "телефонного" права, кумівства, поділу на касту, привілеїв та різних безпідставних пільг.

Робота викладача теж має свої особливос-

ті. За навантаження, що в рази менше від кількості годин українського колеґи, заробітна плата значно більша. За наявності власного підручника польський професор має можливість вільно трактувати перебіг лекції. Основна увага відводиться особистим враженням та специфічним особливостям матеріалу, що викладається студентам, а також можливості практичного використання лекційного курсу. Початок та тривалість занять не є стабільними. Дзвінки, які б сповіщали про початок та завершення заняття відсутні. Дисципліна на парі викликає лише захоплення, а шляхетність студентів

"білу заздрість", хоч вони можуть спокійно підійти та попросити сигарету, навіть у викладача. Поведінка польських і українських студентів, практично, нічим не відрізняється, про що свідчать численні зустрічі, які відбувалися у різних ситуаціях та форматах.

Сьогодні в КУЛІ навчається понад 15 тис. студентів, які мають сучасні повноцінні умови для цього (продовжується будівництво нових навчальних корпусів, розширюється бібліотека, введено в дію нові гуртожитки та ін.). Постійно відкриваються нові напрямки для здобуття вищої освіти, як моментальний результат на появу загальноєвропейських тенденцій (найновіші – європеїстика, середземномор'єзнавство, грецистика та інші).

Переважна більшість усіх сучасних випускників середніх шкіл Польщі вступають в університети, що дозволяє зрівнятися з найпереводішими країнами світу.

Загалом, можна стверджувати, що після відвідин Любліна, зокрема Католицького університету, змінилося враження про Польщу, Європу, яка стала дещо ближчою, доступнішою та зрозумілішою. В наших студентів існує величезний шанс продовжити навчання у Польщі, стати правдивими європейцями за змістом і за духом.

Юрій КАЛІЧАК,
канд. педаґ. наук, доцент

ЩИРІ, ПРИВІТНІ, ДОБРОЗИЧЛИВІ

Перебування у чудовому місті студентів, Люблінському Католицькому університеті Яна Павла II, для мене незабутнє. До подорожі я готувалася упродовж півроку – заздалегідь вивчала польську мову. Перебування на навчанні дозволило покращити ці знання.

Дорога від мого дому до Любліна відносно далека, але ми подолали цю відстань і успішно приїхали за призначенням. Уже з наступного дня познайомилися з професорсько-викладацьким складом кафедри, зі студентами II курсу. Кожен день був розписаний до хвилин: заняття з різними групами, викладачами, смачні обіди, прогулянки та екскурсії Любліном, а також нові знайомства зі студентами, які живуть у гуртожитку, представниками різних національностей з різних країн світу.

Мої враження від поїздки найтепліші. Краса міста вражає. Камениці на Старому Ринку – одні з найцікавіших, які траплялося бачити, а храми своєю величчю і різноманіттям не поступаються краківським. Найбільше мене вразила чистота міста, дороги, архітектура будинків. Увагу привертає стара частина Любліна. Вулиці тут затишні, кожна будівля по своєму особлива. Дорогою до Люблінського замку нам відкривалися нові красиви, а із замкової вежі розгорнулася панорама міста. Це видовище переходило в подих. Маленькими, ніби на долоні, здавались будинки, костели, дерева. Тому якщо будете в Любліні, спробуйте присвятити йому хоча б один повний день.

Безперечно, хороше враження справило університет і викладачі. Навчальний заклад,

заснований у 1918 р., й досі зберіг свою красу. Простори та світлі аудиторії, цікаві стенди та сучасне обладнання. Разом з тим створені усі умови не лише для здобуття якісної освіти, а й для особистого розвитку студентів. У кожного викладача свій підхід.

Варто відзначити гостинність і привітність поляків. Люди тут щирі та відкриті для спілкування. Коли хтось дізнавався, що ми – українці, то бажали, насамперед, миру в державі. Проте дорога вже кликала додому. Я відкрила для себе Польщу і її культуру. Надіюсь, що це моя не остання поїздка і в подальшому я мрію навчатися саме у цьому університеті.

Оксана ВИСОЦЬКА,
студ. гр. ДО-24 (соціально-гуманітарний ф-т)

ІСТОРИЧНИЙ ЛЮБЛІН

Перебуваючи два тижні в Любліні, ми не лише мали можливість слухати лекції професора Христини Халас, докторів Марти Бук-Цегелко, Барбари Комаровської, але й брати участь у проведених семінарських заняттях, майстер-класів, відвідувати загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси. Однак, найбільше запам'ятались екскурсії в Старе місто, зокрема до Люблінського замку, відвідання місцевої української православної церкви, знайомство з генеральним консулом України у місті Люблін – Іваном Грицаком, генеральним консулом України у м. Пряшів (Словаччина) – п. Олею Бенч. Спілкування з польськими однолітками-студентами засвідчило їхню відкритість, готовність допомогти, комунікабельність та щирість. Все це продемонструвало їхнє зацікавлення

ВУЛИЦЯМИ СТАРОГО ЛЮБЛІНА

Серед архітектурних пам'яток Любліна є багато різноманітних і унікальних, але найбільш мені сподобалась архітектура добре збережених історичних комплексів Старого Міста. Як відомо, він існував уже за часів Болеслава Грозного. Славна історія міста прихована в старих стінах та вулицях.

Нас зустріла Краківська брама, колишня деталь міської оборонної стіни, зведена в середині XIV ст., яка зберегла елементи готики, ренесансу і бароко. За брамою – надзвичайно красива панорама міста з вузькими вуличками, багатокітовими автентичними будівлями, які створюють неповторну атмосферу. У центрі – площа Ринок, де височіє Ратуша, яку ще називають Три-

історією та сьогоднішнім Україною, подіями, що відбуваються зараз на Сході, особливостями життя і побуту українських студентів.

Люблін є надзвичайно історично та архітектурно багатим містом з унікальним комплексом пам'яток, які походять із багатьох історичних епох. Незабутні враження на нас справив комплекс Замковий Пагорб, що на довго залишилось у пам'яті.

Вразили нас відвідини музею історії КУЛу. У ньому зберігаються експонати, пов'язані з майже сторічною історією університету, а також речі, що свідчать про перебування в КУЛі папи Яна Павла II, який тривалий час тут працював. Особливо цікавим є пам'ятник на території КУЛу, який пов'язаний з двома видатними поляками, а саме: Іваном Павлом II та кардиналом Вишинським. Цікава передісторія будівництва цього пам'ятника, яка демонструє зустріч святого отця з польським кардиналом.

Люблінський замок знаходиться на височині. Той вигляд, який фортифікаційна споруда має у наші дні, замок отримав у XIV столітті, перетворившись із ренесансного у споруду в неоготичному стилі. Збереглись мури круглої вежі і каплиці Святої Трійці – унікальної католицької вежі з

ПРИВАТНА БАЗОВА ШКОЛА “КРИЛА”

Під час навчання у Люблінському Католицькому Університеті ім. Яна Павла II ми мали змогу відвідати приватний навчальний заклад, де навчаються діти від 5 до 12 років. З нами були проф. М. Чепіль, проф. М. Чернець, проф. К. Халас. Зустріч із директором школи Малгожатою Вижліц, дром філософії, прихильником і активним популяризатором тютюрства, для нас була захоплюючою. Її енергія, доброта, простота, кругозір зачаровували. Вона з любов'ю розповідала нам про життя (саме життя, а не навчання, виховання) дітей у школі.

Ми відвідали заняття, спостерігали за життєдіяльністю вихованців, вихователів, учителів. У школі є підготовчий клас, який налічує 18 дітей віком 5-6 років. Його метою є підготовка до навчання в початкових класах під час занять, які проходять в ігровій формі. Діти демонструють вміння колективної праці, власні знання та навички залежно від ситуації, мають вільний час на ігри за

вибором, щоб відпочити, відновити сили.

Класи просторі, з великими вікнами, що забезпечує оптимальну освітленість приміщень. Вони всім обладнані і діти в будь-який момент можуть скористатись необхідним. Стіни прикрашені роботами вихованців. Є тут і мультимедійна дошка, яка слугує не лише для перегляду мультфільмів, а й вправно використовується вихователем у ході дидактичних ігор. Однією з таких була гра “Знайди десять відмінностей”. Одним із режимних моментів є щоденний вихід усіх на вулицю (10.30 – 11.00).

Школа тісно співпрацює з батьками дітей. Однією з головних засад діяльності школи є те, що першоджерелом виховання залишається сім'я, а вчителі та вихователі – лише помічники. Працівники школи наголошують батькам на важливості виконання їхніх обов'язків, що саме вони надають дітям крила, за допомогою яких ті вилітають із гнізда та піднімаються все вище, пізнаючи нові

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Під час перебування на навчанні у Люблінському Католицькому університеті ім. Яна Павла II ми відвідали багато цікавих місць та познайомились із цікавими людьми. Однією з таких була зустріч зі студентським самоврядуванням університету. Агата Венгліньська, Севастян Яжомбек, Павел Філь, Томек Конколь розповіли про свою діяльність та обов'язки. Це відверті, щирі, добрі, життєрадісні люди, які люб'язно відповідали на всі наші питання. Перш за все, це студенти, які прагнуть допомогти іншим, ще більше урізноманітнити їхнє життя. Адже студентське життя це не лише лекції, семінари, а й заходи, де всі можуть зібратись

ЧАРІВНЕ МІСТО ЛЮБЛІН

Люблін – чарівне місто, де можна зустрітись з багатьма цікавими та відкритими особистостями, які завжди радо прийдуть на допомогу. Це місто з багатою історією та широкими можливостями розвитку, яке навіть самі мешканці вважають студентським, оскільки тут є багато вищих навчальних закладів.

разом, потоваришувати з іншими. І, щоб об'єднати усіх хоч на один вечір, самоврядування інколи доводиться працювати 24 години на добу, забуваючи про сон і стомленість. Це творчі та креативні особистості, які люблять свою роботу.

Особливості студентського самоврядування – організація різноманітних вечірків, інавгурацій, зустрічей на різні теми, майстер-класи, тренінги, семінари, Дні культури. Для втілення цих проектів у реальність самоврядування шукає спонсорів. Однією з умов підписання договору є розміщення логотипу фірми чи підприємства на плакаті майбутньої події. Проектом може бути усе

Ми відвідали українську православну церкву і мали можливість познайомитись з генеральним консулом України в Польщі. Їздили трамваем, блукали нескінченними вуличками, які, здавалося, хотіли розповісти нам щось про себе.

У місті ми зустрічали багатьох українців, познайомились із новими та цікавими людьми, щодня відвідували заняття доктора

Таким чином, перебування у Любліні та КУЛі дозволило нам не лише збагатитись необхідними професійними знаннями в галузі дошкільної освіти, але й дозволило привідкрити деякі сторінки давньої та складної історії Польщі. Особливі враження в нас викликали відомості, які ми отримали про життя і діяльність непересічної особистості, колишнього працівника Католицького університету – Кароля Войтили, який згодом став першим поляком-папою Іваном Павлом II. Найцікавішим є той факт, що під час екскурсії музеєм історії КУЛу екскурсовод дізналася про те, що мати Івана Павла II мала українське коріння. Можна сміливо констатувати, що кожен день нашого перебування у Любліні був насичений новими спілкуваннями, великою кількістю інформації, що в майбутньому дозволить сформувати наші професійні та наукові інтереси.

Ірина НАВРОЦЬКА, студ. гр. ДО-24
(соціально-гуманітарний ф-т)

візантійським розписом. До 1954 року у ньому знаходилась в'язниця, а зараз тут – Люблінський музей. У залах Люблінського замку в 1569 р. була ратифікована Люблінська унія, яка поєднала Польське королівство і Литовське князівство. На північній стороні знаходиться замкова площа.

Старе Місто своїми вузькими вуличками, старими спорудами, бруківкою чимось нагадує Львів. Неймовірно красиво, захоплююче і цікаво було оглядати цю пам'ятку історії Любліна. Також це дало нам змогу розширити наш кругозір, збагатитись духовно і культурно.

М. ФУР, студ. гр. ДО-24
(соціально-гуманітарний ф-т)

висоти. З цією метою проводяться тренінги для батьків. Учителі прагнуть створити всі умови для розвитку дитини, допомагати долати різноманітні труднощі, розвивати креативність та творчість дітей. Навчальна програма включає в себе широкий спектр заходів, щоб діти могли розвивати свої таланти і корисні навички. Це театральні заняття, заняття із творчого мислення, логіко-математичні ігри, шахи, настільний теніс, гімнастика, басейн та інші. Учителі сприяє пізнанню світу, власних інтересів і потреб, поважає індивідуальність кожної дитини.

Ця школа ставить собі за мету різнобічний розвиток дитини, підготовки до відповідального життя у суспільстві. Думаю, що зовсім не дарма цю школу назвали “Крила”. Після її закінчення діти, мов ті пташенята, вилітають із гнізд на зустріч новому, незвіданому, незбагненному світу.

Оксана ТОМИН, студ. гр. ДО-24
(соціально-гуманітарний ф-т)

що завгодно: від дискотек до проведення інтернету в гуртожитку і встановлення музичного фонтану перед університетом.

Пріоритети студентського самоврядування – підвищення сили та професіоналізації організації студентських та наукових гуртків, збільшуючи діяльність студентів у науковому та суспільному житті. Студентське самоврядування співпрацює з іншими організаціями Польщі. Щодо обміну студентів за різними програмами, то самоврядування бере активну участь, допомагаючи студентам, заохочуючи їх до наукової та навчальної діяльності.

Марта ПИЛЬ, студ. гр. ДО-24
(соціально-гуманітарний ф-т)

Комаровської, доктора Марти Бук-Цегелко та інших. А також черпали цікаву та потрібну для нас інформацію, обмінювались інтересами.

Кожному з нас, я вважаю, на все життя закарбується в пам'яті ця подорож. Надіюсь, що колись настане така нагода і ми відвідаємо це надзвичайне місто ще не раз.

Оксана ЛУЦІВ, студ. гр. ДО-24
(соціально-гуманітарний ф-т)

РІЗДВЯНА СИМФОНІЯ МИНУВШИНИ І СУЧАСНОСТІ (нотатки з навчальної країнознавчої подорожі)

Уже стало доброю і навіть обов'язковою традицією Австрійської бібліотеки в Дрогобичі щорічно організовувати навчальні країнознавчі подорожі столицями західноєвропейських країн, які в минулому були центрами політичного, духовного і науково-культурного життя Австро-Угорщини. Цьогорічна мандрівка для учнів педагогічного ліцею, студентів і співробітників Франкового університету пролягла через Прагу, Відень і Будапешт – міста, які зачаровують своїм дивовижним поєднанням минувшини і сучасності, цікавою історією, вибагливою архітектурою і розмаїтою культурною спадщиною в усіх її проявах. Недарма хтось сказав “краще раз побачити, аніж сто раз почути”, бо лише наживо споглядаючи, торкаючись відчуттями багатогранної і багатоглобальної історії своєї чи чужомовної країни, можна незрівнянно збагатити свою свідомість, розширити свій кругозір і набути досвіду пізнання світу, його оцінки, характеристики та удосконалення. Це – основна і чи не єдина мета таких мандрівок, бо на всі інші речі (шопінг, беззмістовне дозвілля і т.п.) часу практично не залишається. Щоденно насичена, різноаспектна програма перебування групи в Чехії, Австрії та Угорщині вириває усіх учасників подорожі з повсякденних буднів, суєти і невпинного ритму сьогодення, заглиблює їх у багатоглобальну історію Європи, яка наскрізь переплетена з суспільно-історичним і культурним розвитком української нації.

Злата Прага. Леде світає, а дрогобичани уже наближаються до столиці Богемії – Праги, унікального старовинного міста Центральної Європи, в якому невимовно цікаво побачити дивовижне поєднання різних архітектурних стилів, таких як романський, готичний, стиль епохи Відродження, бароко, рококо, класицизм, неокласицизм, еkleктицизм та модерн ХХ століття.

Велична Прага розкинулася по обидва береги річки Влтави, оспівана в художніх, мистецьких і музичних творах. Для кращого ознайомлення й осмислення міста ми умовно розділили його на чотири частини. Перший район, з якого і розпочалося наше перебування у Празі, лежить на пагорбі, на західному березі річки. Це – *Празький Град*, історична частина чеської столиці, традиційна резиденція чеських князів і королів, деяких імператорів Священної Римської імперії, з 1918 року – резиденція президента республіки, спочатку Чехословацької, а з 1993 року – Чеської, а також *Градчани*, містечко, закладене неподалік приблизно в 1320 році н.е. Празький Град – це монументальний комплекс замкових, церковних, адміністративних, фортифікаційних і житлових споруд усіх епох і стилів. На території Празького Граду, за площею найбільшого у світі замкового комплексу, розташований величавий готичний собор Св. Віта (повна сучасна офіційна назва: *Кафедральний собор святого Віта, Вацлава і Войтєха*), духовний символ чеського народу, будівництво якого почалося 1344 року і закінчилося лише в 1929 році.

Празький собор Св. Віта – це один з найвідоміших соборів у світі, видатний взірць культового будівництва, шедевр готичної і неоготичної архітектури, з яким щільно пов'язана історія міста та країни, усипальниця королів Богемії, сховище

коронаційних регалій, один із символів Праги. Головним його архітектором був французький скульптор Мат'є з Аррасу, а згодом, після смерті першого будівничого, його роботу з 1353 року продовжив 23-річний майстер із швабського Гмюнда Петер Парлерж, син тамтешнього майстра Генріха Парлержа з Кельна. П. Парлерж керував будівництвом 44 роки – він ще в молодому віці пройшов добру школу на будівництві Кельнського собору – і, згодом, став центральною постаттю чеської готики доби її найвищого розквіту.

Довжина головної нави собору становить 124 м, висота великої (південної) башти – 96,5 м. На західному боці вивисаються дві 82-метрові неоготичні кам'яні вежі з 10-метровим круглим вікном у вигляді розети (орнаментального малюнку) між ними. Три портали кафедрального собору багато оздоблені скульптурами, кам'яними і бронзовими барельєфами. Усередині собор Св. Віта вражає величезною панорамою: неоготичний архітектурний стиль у центральній наві з ребристим сітчастим склепінням заввишки 33,5 м. майже непомітно переходить у районі хорів у середньовічну частину, яка пройнята теплим світлом вітражних стрільчастих віконниць. Автором багатьох вітражів став знаменитий чеський художник-модерніст Альфонс Муха, а вітражу “*Страшний суд*” – Макс Швабінський. Довкола хорів і за вівтарем є овальний прохід із низкою каплиць. Загалом у храмі налічується 19 притворів – Святої Людмили, Гробу Господнього, Святого Хреста, Святовацлавська каплиця, Яна Непомука, Діви Марії, Святої Анни, Марії Магдалини та ін. Тринавовий простір собору з 28 величезними колонами умовно розділяє по вертикалі на дві сфери, земну й небесну, *трифоріум* (низка потрійних аркових вікон), що пронизує весь храмовий периметр – на ньому розташовані погруддя засновників і перших будівників собору: чеських королів та королев, празьких архієпископів та архітекторів.

Біля одного з вітражів група зупиняється, уважно слухаючи мою розповідь про *Святу Людмилу* (прибл. 855 – 15 вересня 921) – першу покровительку Чеської держави, княгиню, дружину князя Боривою I, бабусю Святого Вацлава, християнську мученицю, яку надзвичайно вшановує увесь чеський народ. Людмила разом із своїм чоловіком Боривоем прийняли християнство приблизно в 871 р., ймовірно, завдяки прозелітській діяльності святого Кирила і Мефодія. Їхні зусилля на вернути до християнства чехів зустрілися з опором. Повстання язичників вдалося придушити за допомогою князя Святополка. Людмила взяла на себе виховання свого внука Вацлава, в майбутньому – одного з найславетніших чеських князів. Мати юного князя, Драгомира, боялася впливу Людмили на нього, а тому організувала змову з метою її вбивства – задушили власним шарфом. Спочатку поховали Людмилу в Тетіні, але приблизно в 1100 році останки княгині перенесли в собор Св. Георгія у Празі. Після смерті її швидко канонізували, і вона стала вважатися святою покровителькою Чехії (вшановується 16 вересня).

Собор грандіозний. Знадвору – це будівля, що складається з декількох веж, висотою до 100 м, величезні балкони по периметру, кругле вікно-розета діаметром 10 м. з біблійними малюнками, які вра-

жають декоративністю склепіння. Храм прикрашений готичними башточками, химерами й орнаментами, а над бічним входом – єдина в Чехії мозаїка, що зображає Страшний Суд.

У цьому соборі зберігаються королівські скарби і гробниці, зокрема короля Вацлава та Яна Непомука. Остання – це архітектурно-мистецький шедевр, на виготовлення якого було затрачено понад дві тони срібла. Оглядаючи собор Св. Віта, ми відчули, що це колиська раннього готичного стилю, у якій написана тисячолітня історія Чехії.

У Празькому Граді кожен турист обов'язково зверне увагу на дерев'яний королівський замок, базиліку і монастир Св. Георгія, картинну галерею, яка з'явилася у ХХ столітті на місці колишніх конюшень, порохову вежу “*Мігулка*” і, передусім, на незвичайні будиночки та магазинчики з автентичними сувенірами (скло, шкіра, парфумерія – все ручної роботи), що лежать на так званій *Златій Улиці*. Вони були побудовані в кінці XVI ст. для охоронців палацу, а пізніше, у XVII ст., служили помешканням для алхіміків та ювелірів. Саме тому ця вулиця стала називатися Златою або Золотою.

Всередину Граду з Градчанської площі ведуть парадні ворота, біля яких виставлено почесну варту. З нею так залюбки фотографуються усі – дорослі і малі. Не пройшла повз нашої уваги і ця вишукана церемонія: як і сотні туристів з різних країн світу, ми уважно стежили за кожною деталлю цього дійства. Зміна варті відбувається тут щогодини, і на стільки точно, що за ними можна звіряти годинники. Щодня опівдні зміна вартових проходить набагато урочистіше – під музику військового оркестру. Ця традиція була започаткована ще в 1918 році для охорони тодішнього президента Т. Масарика. Сьогодні почесна варта забезпечує охорону Празького Граду й проведення військових церемоній під час зустрічей глав іноземних держав.

У Градчанах, поряд з собором Св. Віта, розташовані також такі історичні пам'ятки: чумний стовп-колона з Дівою Марією (характерна ознака багатьох міст і містечок Центральної Європи, Німеччини, Чехії, Словаччини, Австрії, Польщі та Угорщини), – монумент на подяку католицькому святому за припинення епідемії чуми (кін. XVII – поч. XVIII ст.); костел св. Яна Непомука; Градчанська ратуша; Празька Лоретта; Шварценбергський палац; Штернбергський палац; Тосканський палац; резиденція чеських єпископів і архієпископів і ще ряд архітектурно-історичних палаців, які оточують сучасну президентську резиденцію Чехії і собор Св. Віта.

Відчувши подих давньої й сучасної історії чеського народу, спакувавши повну “валізу” знань про його культурні надбання та своєрідні традиції, наша група вирушила на південь від Празького Граду, де розкинулася *Мала Страна*. У цьому районі багато палаців стилю бароко і старих будинків із цікавими табличками. Прагу часто називають “містом сотні веж”, хоча, насправді, їх тут набагато більше. Вони нагадують про час, коли чеський народ був дуже релігійним. У *Малій Страні* можна побачити декілька старовинних церков, однак одна з найвідоміших – церква Св. Миколая у стилі бароко, мабуть, найбільш амбіційний проект езуїтів у всій

РІЗДВЯНА СИМФОНІЯ МИНУВШИНИ І СУЧАСНОСТІ (нотатки з навчальної країнознавчої подорожі)

Богемії. Її спорудження тривало з 1703 до 1761 року. Архітекторами були німецькі емігранти – батько і син Дінценгофер, але жоден з них не дожив до завершення будівництва.

Від собору Св. Миколая рукою подати до річки Влтави. Через неї прокладено щонайменше сім мостів, які ведуть до східної частини Праги. Найвідоміший з них – *Карлів міст*. Кажуть, що той, хто не був на цьому 520-метровому пішохідному мості, не побував у Празі. Карлів міст сполучає Малу Страну на лівому березі річки і Старе Место на правому березі. Будівництво Карлового мосту було доручено уже відомому нам архітекторові Петру Парлержу. Для того, щоб міст простояв століття, архітектор вирішив додавати в будівельний розчин не тільки камінь і пісок, але й сирі яйця. По всьому королівству був виданий наказ про те, щоб їх везли до Праги зі всіх околиць, а тому сьогодні можна часто-густо почути, що Карлів міст збудований на яйцях.

Карлів міст прикрашений 30 скульптурами та скульптурними групами і є чудовою мистецькою галереєю, над створенням якої працювали найкращі скульптори епохи бароко. Серед них були Ф.М. Брокофф, М.Б. Браун, М.В. Екл, Й. Кол, І. Плацер та ін. Щоправда, міст був і раніше прикрашений статуями з каменю і глини, але вони не збереглися. Нинішні скульптурні прикраси належать, здебільшого, до початку XVIII ст., коли у 1704-14 рр. було встановлено 28 творів рельєфних форм. Ці статуї католицьких святих, що стоять по обидва боки мосту, розповіли нам багато про релігійну історію чехів. Першою була встановлена статуя Яна Непомука (1683), а останньою – скульптура Кирила і Мефодія (1938), робота відомого чеського скульптора Карла Дворжака. Найцікавішою для багатьох дослідників Біблії є постать Ісуса Христа, яка датується 1629 роком. Довкола статуї зроблено позолочений єврейський напис з тетраграмою – чотирма літерами. Ними позначають Боже ім'я, Слова, що з'являється біля 7 тис. разів у Єврейських Писаннях.

Деякі статуї були знищені під час повоєнної і їх довелося замінити новими. Так, наприклад, загинула скульптура Св. Ігнатія, робота Я. і Ф.М. Брокоффа, і лише в 1938 році вона була замінена групою Св. Кирила і Св. Мефодія.

Із тридцяти скульптур, що прикрашають Карлів міст, на особливу увагу заслуговують дві: це скульптурна група Св. Лютгарди, робота М. Брауна (1710 р.), і скульптурна група Св. Іоанна, Св. Фелікса і Св. Івана, робота М. Ф. Брокоффа (1714 р.), відома також під назвою *“Турок на Карловому мості”*. На мості завжди вирує, просто бурлить життя: невпинний потік туристів, вуличні торговці й артисти, художники і навіть кишенькові злодії.

Традиційно загадавши бажання біля статуї Яна Непомука, перейшовши Карлів міст і минувши Староместську мостову башту, східний фасад якої оздоблений скульптурою зимородка – улюбленого символу короля Вацлава, наша група опинилася у *Старому Месті*. Тут важко було стриматися, аби не зробити фотографію ледь не на кожному кроці. Особливо вражає дивовижне розмаїття архітектурних стилів епохи Відродження і бароко. За мостом починається Карлова вулиця, від якої відходять вузькі звивисті вулички з

маленькими крамничками та кав'ярнями, і на якій, зрештою, розташований один із готелів, де нас привітно зустрівли як чеські, так і українські співробітники.

Після короткого відпочинку й імпровізованого обіду в готелі ми, не гаючи ані хвилики часу, вирушили на *Староместську площу*. Тут відразу впадає у вічі натовп людей, які прикипіли очима до годинника, що ось-ось має пробити повну годину. Це дивовижний астрономічний годинник Староместської ратуші, який аж ніяк не відповідає сучасним астрономічним уявленням і законам природи. Годинник було створено в ті часи, коли люди ще вірили, що Земля – центр Усесвіту і Сонце та зорі обертаються довкола неї. Все ж він є справжнім інженерним шедевром, що складається з трьох частин. Кожної години зверху відчиняються два віконця і в них один за одним з'являються постаті апостолів. Цікаво, що Юду Іскаріотського та Якова, сина Алфеевого, замінили Павлом і Варнавою, яких Біблія не зараховує до 12 апостолів. Нижче можна побачити скелет – символ Смерті, який розпочинає цю щогодинну виставу. Лівою рукою скелет піднімає і перевертає пісочний годинник. Іншими рухомими фігурками є півень, Скупість, зображена пожадливім лихварем, Турок, який хитає головою, Марнота, що заглядає в дзеркало. Цей особливий годинник показує час за трьома різними системами – старочеською (арабськими цифрами), сучасною (римськими) і вавилонською (світловий день ділиться на 12 частин).

Прямуючи Староместською площею, важко відвести погляд від красивих і розкішних будівель з різною архітектурою. Тут справді є на що подивитися, як наприклад, величезна церква з вежами-близнюками і багатьма шпилями – це Костел Божої Матері перед Тином або Тинський храм, датований 1365 роком. Він є одним з найчудовіших пам'яток готичної Праги часів XIV – XV століть. Тинський храм з вишуканим бароковим оздобленням інтер'єру є довершеною готичною тринавовою базилікою з дуже виразними за силуетом двома вежами, які домінують на головній Староместській площі. Північний портал Тинського храму знаменитий своїм барельєфом *“Страсті Христові”*, який належить до шедеврів чеської готичної скульптури (нині на фасаді собору встановлено його копію, а оригінал зберігається у *Ланідарумі* Національного музею).

Своєю монументальністю і розкішністю викликають почуття подиву й захоплення також чудовий палац Кінських у стилі рококо і чимало інших унікальних споруд. Але годі про все розповісти шановному читачеві цього репортажу, що милувало наше око і вражало наш розум. Проте один архітектурний ансамбль привернув нашу особливу увагу: у центрі площі стоїть величний пам'ятник чеському релігійному реформатору, мислителю, філософу і національному герою Яну Гусу (1372 – 1415), послідовники якого стали відомими як гусити. Ян Гус був одним з перших реформаторів католицької церкви, який майже на сторіччя випередив своїх наступників – Мартіна Лютера, Жана Кальвіна та Ульріха Цвінглі. В атмосфері різдвяної пори і новорічної ялинки величезний пам'ятник немов би губиться у натовпі численого люду. Однак ми зупиняємося

біля нього і в цікавій розповіді заглиблюємося в історію чеської церкви, адже Гус був католицьким священиком, який накликав на себе гнів церковної верхівки за те, що викривав зіпсовану мораль духовництва і засуджував продаж індульгенцій. Хоча Янові Гусу обіцяли повну безпеку, якщо він приїде на Констанцьський собор і розтлумачить свої погляди, його засудили як еретика і спалили на стовпі.

Останній район, який ми відвідали, – це *Нове Место*, щоправда уже у вечірню пору, надібуючи щоразу на різдвяні ярмарки, ялинки, коштуючи смак гарячого вина чи фруктового безалкогольного пуншу, традиційної чеської випічки – трдло (популярні ярмаркові солодоці-трубочки із дріжджового тіста, які випікають в часі Різдва чи інших національних свят над відкритим вогнем на дерев'яних чи залізних циліндрах). Залізні циліндри, на яких печуть трубочки, називаються „трдло“, звідси і походить їхня назва. Коли спечеться, його ще гарячим обвалюють у мелених горіхах чи цукровій пудрі. Запах розноситься по усій околиці такий, що всі туристи і місцеві мешканці поспішають на дегустацію кулінарного вистову.

Насправді, цей район не зовсім новий, адже його підвалини були закладені ще в 1348 році, коли Карл IV відкрив тут кінний ринок. Найвизначнішим місцем Нового Места є, безсумніву, Вацлавська площа, або, як її ще називають, “торговий центр сучасної Праги”. Фасади кількох доволі сучасних будівель, наприклад, чудового готелю “Європа”, виконані у стилі модерн. Варто також звернути увагу на пам'ятник Вацлаву на коні, який було споруджено 1912 року, ще даліше – на Національний музей.

Візит до Праги став справді незабутнім, якщо ще й взяти до уваги ознайомлення з її культурною спадщиною, світом музики зокрема. Варто було б відвідати Національний театр і Державний оперний театр, на що просто не вистачало часу. Проте нам, як і мільйонам любителів класичної музики, запала в душу симфонія Антоніна Дворжака “З нового світу”. Саме у Празі ви знайдете музей Дворжака, розміщений у червоно-жовтій виллі стилу бароко, музей Сметани на березі річки у Старому Месті. Бедржіха Сметану (1824 – 1884) вважають “батьком чеської музики”. Ференц Ліст назвав його “композитором із серцем широго чеха”. Знаменитим твором Сметани є цикл симфонічних поем “Моя батьківщина”. Одна з цих поем – “Влтава” – музичний опис річки – вона неодноразово звучала впродовж нашої мандрівки містами і ландшафтами Богемії і Моравії.

Мандруючи вуличками і площами різдвяної вечірньої Праги, чарівної й елегантної столиці, ми незчулися, як швидкоплинно минув час і немов на богемському кришталі лише відблискували незабутні враження й емоції, проте уже в переддчуттях наступного етапу мандрівки – *імперського Відня*.

(Продовження статті у наступному номері)

Ярослав ЛОПУШАНСЬКИЙ,
доцент, керівник Центру країн
Західної Європи

ПОДБАЙМО ПРО БЕЗПЕКУ

Ось і закінчується перший зимовий місяць, та стовпчик термометра рідко опускався нижче позначки "нуль". За таких погодних умов температурний режим приміщень відповідає нормам, тому немає потреби використовувати електронагрівальні побутові прилади для додаткового обігріву. Разом з тим це і економія коштів, і зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій та пожеж, левова частка яких виникає через порушення правил пожежної безпеки при експлуатації таких приладів.

Доволі тепла погода сприяє тому, що відсутній сніг, за наявності якого наші дороги та тротуари перетворилися б на ковзанки, рух ними становив би значну небезпеку. Але не забуваймо – це все попередь. Тому, з метою запобігання травматизму та виникнення надзвичайних ситуацій, Міністерство освіти і науки України інформаційним листом за № 1/9-628 від 04.12.2014р. доручає керівникам навчальних закладів вжити організаційних і практичних заходів щодо збереження життя і здоров'я учасників навчально-виховного процесу під час зимових канікул, новорічних та різдвяних свят.

Слід нам бути особливо обережними при проведенні розваг біля новорічної ялинки. Святкуючи, ми будемо використовувати бенгальські вогні, хлопавки, петарди. А ялинки, особливо штучні, дуже добре горять і виділяють при цьому отруйні речовини. Прикрашаючи зелену красуню, слід пам'ятати, що її освітлення повинно бути заводського виробництва. Заборонено запалювати на ялинках свічки та прикрашати їх іграшками, виготовленими з легкозаймистих матеріалів.

Петарди та інші вибухові предмети завжди привертають увагу до себе не тільки дітей, а й дорослих. Купуйте ці предмети у спеціалізованих магазинах, а не на

стихійних ринках. Вимагайте від продавця сертифікат на цей товар. В іншому випадку отримання травм рук, очей вам гарантовано.

Обережними слід бути і на дорозі. Адже порушивши правила дорожнього руху та вийшовши на проїзну частину особливо слизької дороги, спричинимо дорожньо-транспортну пригоду, яка може привести до трагічних наслідків.

Викликає занепокоєння травмування людей на залізничних коліях. Адже залізниця – це зона підвищеної небезпеки, і ми, користуючись її послугами, особливо під час зимових канікул, повинні про це пам'ятати. Тому слід бути обережним під час прибуття поїзда, знаходячись на платформі, при посадці та висадці з вагона, не переходити колію у недозволені місця. Адже згідно статистичних даних щорічно на Львівській залізниці травмується понад 100 осіб, понад 50 осіб гине.

Незабаром озера, річки та водойми вкриються льодом. Не забуваймо, що лід і взимку може бути крихким. Тому на початку зими небезпечно є середина водойми, а наприкінці зими – ділянка біля берега. Якщо ви зважилися ступити на лід, слід пам'ятати, що безпечним є лід товщиною 5-7 см, а для групових ігор та катання на ковзанах – більше 25 см.

Нестійкі погодні умови, відлига вдень, а мороз вночі, сприяють активному утворенню бурюлок на покривлях будівель. Проходячи повз такі будівлі необхідно впевнитися у відсутності загрози падіння льодових наростів.

Тож хочеться побажати всім нам безпечних та веселих зимових канікул, новорічних та різдвяних свят.

М.А. ГУБИЦЬКИЙ,
начальник ОП і ТБ

У НАС В ГОСТЯХ – БОГДАНА ФІЛЬЦ

24 листопада в актовій залі головного корпусу відбулася творча зустріч студентів і викладачів університету із композитором Богданою Фільц. Зустріч відкрив ректор університету проф. Н. Скотна. Програму зустрічі вів професор ЛНУ ім. І. Франка доктор мистецтвознавства Юрій Медведик. Під час зустрічі виконувались твори Б. Фільц, а також презентувалися дві збірки творів композитора „Хорові твори на слова Т. Шевченка”, „Калина міняє коралі”. Вокальний цикл на слова Ліни Костенко.

Виконавці прем'єрних творів: Марта Бунь (клас викладача фортепіано ДДМУ ім В. Барвінського Людмили Садової); Наталя Нестерівська, Марта Мельнарович (клас викл. фортепіано ДДМУ ім В. Барвінського Марини Бучковської; лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів Валентина Білас (мело-сопрано); Віктор Комаров (клас фортепіано доцента Оксани Фрайт); хоровий клас I – III курсів музично-педагогічного факультету ДДПУ ім. І. Франка (керівник – Василь Довгоша, концертмейстер – Роман Хрипун), доцент Ірина Кліш (сопрано), доцент Олександра Німилевич (фортепіано); хоровий ансамбль „AQUA VITA” ДДПУ ім. І. Франка (керівник – Дзвенислава Василик); хоровий клас II – IV курсів музично-педагогічного факультету ДДПУ ім. І. Франка (керівник – Ірина Матійчин, концертмейстер – Лідія Андрух).

Організатором та координатором проекту виступила Дзвенислава Василик.

Які минають люди неповторні

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ КОЛЕГИ

28 листопада на 68 році життя відійшов у вічність професор кафедри менеджменту та адміністрування Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, доктор педагогічних наук, академік АН вищої освіти **Мирон Васильович Вачевський**.

Уродженець чарівного села Підгородці, що розкинулось на березі річки Стрий, М. Вачевський після закінчення середньої школи у рідному селі, вивчився на слюсаря-складальника у Стрийському залізничному училищі. Працюючи на Дрогобицькому автокрановому заводі, встигає вступити заочно у Дрогобицький механічний технікум.

Відслуживши в армії два роки, Мирон Вачевський закінчує технікум і 1974 р. вступає на заочне відділення Дрогобицького педінституту. Тут отримує диплом учителя загальнотехнічних дисциплін і праці. Молоду людину зацікавили патентознавство і він протягом 1980-1982 рр. заочно навчається у Московському центральному інституті патентознавства. Після цього Мирон Вачевський 6 років

працював на Дрогобицькому заводі „Граніт” і плідно керував роботою винахідників та раціоналізаторів. На заводі під його керівництвом впроваджено 120 раціоналізаторських пропозицій, а сам керівник отримав 24 авторські свідоцтва.

1989 р. М. Вачевський став кандидатом економічних наук і через рік почав працювати у Дрогобицькому педінституті на посаді старшого викладача кафедри економіки і загальноосвітніх дисциплін.

24 роки він віддав справі підготовки фахівців із менеджменту і маркетингу у нашому навчальному закладі. Тут він пройшов шлях від старшого викладача до професора кафедри менеджменту і маркетингу. Проф. Вачевський – автор понад сотні наукових праць, серед яких монографії, три підручники для студентів і учнів, низка посібників.

У вересні 2009 р. Мирон Вачевський став академіком Академії наук вищої освіти

України і був відзначений цією науковою установою нагородою Ярослава Мудрого за визначні здобутки у галузі науки і техніки.

З 2003 року Мирон Вачевський був головним редактором журналу „Молодь і ринок”. Це щомісячне видання є фаховим з педагогіки та популярним серед науково-педагогічної громадськості України.

М. Вачевський деякий період викладав „Основи економіки” у Дрогобицькому педагогічному ліцеї, написав програму цієї навчальної дисципліни, яка отримала гриф МОН України.

Мирон Вачевський був працюютою, комунікабельною людиною, завжди готовою допомогти чи то студенту, чи інженерів, чи викладачу. Він був керівником низки дисертаційних досліджень з педагогіки, серед них однієї докторської. Професор був членом двох спеціалізованих рад для захисту дисертацій із педагогіки.

Важко усвідомлювати, що цієї діяльної, компанійської людини вже не буде серед нас. Осиротіла редколегія журналу „Молодь і ринок”, його родина.

*Нехай земля Дрогобицьчини буде йому
пухом.*

Група товаришів